

Maatwerk en afstanden

Het voorstel van GS van 2 december over de afstand en het toepassen van Maatwerk luidt dat:

“ de windturbines op- minimaal 500 meter afstand worden geplaatst van gevoelige bestemmingen.

In afwijking hiervan kan in de omgevingsvergunning in verband met bijzondere lokale omstandigheden een andere afstand worden vastgesteld.

“Toelichting

De afstand van de windturbine tot gevoelige bestemmingen was bepaald op minimaal vier maal de ashoogte met een minimum van 300 meter. In de praktijk is de afstand tot geluidgevoelige objecten in veel gevallen groter omdat op grond van het Activiteitenbesluit moet worden voldaan aan de geluidsnorm van 47dB L den en 41dB L night , die is vastgelegd in artikel 3.14a van het Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer (Barim). Omdat deze normstelling deels een jaargemiddelde is en er desondanks hinder kan ontstaan, is het voorkeursalternatief in het plan-MER gebaseerd op een afstand van 500 meter tot gevoelige objecten. De in artikel 3.14a van het Barim gehanteerde norm van 41 dB Lnight borgt niet altijd een goed woon- en leef klimaat. Aangezien de norm uitgaat van een jaargemiddelde is niet uitgesloten dat een windpark een aantal maanden per jaar de geluidsnorm overschrijft. Om dit te voorkomen is een afstandsnorm van 500 meter opgenomen die voldoet aan de in artikel 4.1 Wro opgenomen randvoorwaarde van een goede ruimtelijke ordening. Daarnaast borgt deze minimale afstand de externe veiligheidscontour rondom windturbines, met name de maximale werpafstand bij bladbreuk in geval van nominaal rotortoerental, die bij de in artikel 32 lid 4 toegestane windturbines 500 meter of meer kan bedragen. Tot slot is deze minimale afstand opgenomen in verband met slagschaduw. Er wordt namelijk al een stilstandsvoorziening geëist wanneer de afstand van de windturbine tot gevoelige bestemmingen minder dan twaalf maal de rotordiameter is. Via maatwerk kunnen Gedeputeerde Staten in verband met bijzondere lokale omstandigheden afwijken van de 500 meter norm. In beginsel kan naar boven worden afgeweken als sprake is van cumulatie, laag achtergrondgeluidniveau of plaatsing in of nabij stiltegebieden. Naar beneden kan worden afgeweken, indien een goede ruimtelijke ordening niet noopt tot het aanhouden van een afstand van 500 meter. Indien de betreffende omwonende tevens (mede-)eigenaar of exploitant is van het windpark is geen sprake van een gevoelige bestemming want sprake van een bedrijfswoning.”

Opmerkingen

Het is winst dat GS erkent dat met de landelijke regeling toch overlast (geluid/slagschaduw) voor omwonenden kan ontstaan. GS hebben gekozen voor een minimumafstand. Overigens geldt die niet in heel Noord-Holland.

De huidige tekst is niet van toepassing in de Wieringermeer en voor Windpark West-Frisia.

Binnen de Wieringermeer gelden uitsluitend de landelijk wettelijke normen. (artikel 32 lid3).

Voor het windpark West-Frisia -artikel 32 lid8 (overgangsregeling) - geldt een minimumafstand van 300 meter.

Voor het 1 op 1 vervangen van bestaande turbines formuleert GS geen afstandsnorm.

Er ontstaat dus in Noord-Holland verschillende minimum afstanden.

Wat zegt de wet over afstanden en Maatwerk?

Algemeen verbindend is voor heel Noord-Holland het Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer(Barim).

De tekst van dit artikel luidt:

1.Een windturbine of een combinatie van windturbines voldoet ten behoeve van het voorkomen of beperken van geluidhinder aan de norm van ten hoogste 47 dB Lden en aan de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van gevoelige gebouwen en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein.

2.Onverminderd het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift teneinde rekening te houden met cumulatie van geluid als gevolg van een andere windturbine of andere combinatie van windturbines, normen met een lagere waarde vaststellen ten aanzien van een van de windturbines of een combinatie van windturbines.

3.In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift in verband met bijzondere lokale omstandigheden normen met een andere waarde vaststellen.

De wet zegt over het kunnen afdwingen van Maatwerk met de huidige tekst (dus “kan toepassen”):

Een derde-belanghebbende (een omwonende dus ook) kan het bevoegd gezag verzoeken om een maatwerkvoorschrift op te leggen. Tegen een besluit op dit verzoek staat bezwaar en beroep open.

De jurisprudentie is hierover glashelder:

De Raad van State heeft overwogen (uitspraak van 3 april 2013 in zaak nr. 201111026/1/A4) dat het bevoegd gezag beleidsvrijheid toekomt bij de beantwoording van de vraag of het gebruik zal maken van de bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen en dient het daarbij een belangenafweging te maken. Voorts komt het college beoordelingsvrijheid toe bij de beantwoording van de vraag of sprake is van bijzondere lokale omstandigheden als bedoeld in artikel 3.14a, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

De door GS voorgestelde tekst lijkt dus aan omwonenden zekerheid te geven dat GS extra maatregelen neemt maar dat is niet het geval.

Bewoners kunnen het niet afdwingen en GS zegt niet toe dat ze het ook daadwerkelijk gaat doen.

Heeft het zin een minimumafstand vast te leggen en zo ja welke?

Inmiddels zijn 300, 500 en 600 meter al besproken. Andere landen hanteren inmiddels (soms) veel ruimere afstanden dus dat geeft wel aan dat het noemen van een afstand geen zekerheid biedt voor het al dan niet optreden van overlast. Er is niks op tegen om overigens als basis een afstand te noemen maar dat zegt nog weinig. De windturbines die worden gebouwd moeten nog door de initiatiefnemers gekozen worden maar ze zullen rond de 100 meter as-hoogte komen te liggen. Bij die hoogte is het noemen van 500 meter als minimumafstand van weinig betekenis want het wettelijk minimum zal op 400 meter liggen en 100 meter meer biedt geen enkele garantie voor het al dan niet optreden van overlast.

Een minimumafstand kan ook averechts werken als een kleinere afstand doordat de windturbines worden geplaatst in gebieden waar het al meer geluid aanwezig is.

Locatiekeuze ("Ruimtelijke Ordening")

Willen bewoners dus zekerheid hebben dat zij geen geluidsoverlast krijgen dan moet de beleidsafweging die GS heeft volgens de uitspraak van de Raad van State vooraf in een MaatWerkNorm(MWN) worden vastgelegd.

In deze fase is de precieze type turbine nog niet gekozen, die vindt plaats bij de Vergunningaanvraag.

Op basis van een goede Ruimtelijke Ordening (WRO artikel 4.1) leg je in de Provinciale Verordening vast dat windturbines alleen in gebieden kunnen worden geplaatst waar het niet te stil is maar in gebieden waar al relatief meer geluid aanwezig is. Anders gezegd in gebieden waar al veel geluid aanwezig is wordt het geluid van een windturbine niet als overlast ervaren. In stille, landelijke gebieden is dit precies andersom.

In de nacht waait het harder en is het stiller dus wordt er norm voorgesteld voor de nacht.

Uitonderzoeken naar geluidsoverlast is naar voren gekomen dat bij 40dBA er een kantelpunt is voor wat betreft het ondervinden van overlast of niet. Vandaar dat als MaatWerkNorm wordt gekozen dat alleen een omgevingsvergunning kan worden verleend indien windturbines zijn geplaatst in gebieden waar het heersende achtergrondgeluidniveau in de nacht (L95 night) hoger is dan 40dBA.

Een norm waarvoor een landelijk Meetvoorschrift van toepassing is. Objectief, eenvoudig en zonder hoge kosten in de praktijk is vast te stellen hoe hoog dit niveau is en handhaving ervan is mogelijk zonder omstrede en ingewikkelde berekeningen). Je meet de totale geluidbelasting dus automatisch ook de cumulatie van geluid. Je stimuleert zo dat de windturbines worden gesitueerd op plaatsen waar de kans op overlast het minst is.

Vergunningenfase(Milieubeleid)

In de geselecteerde gebieden wordt per project in de tweede fase een Omgevingsvergunning aangevraagd. Dan heeft GS de rol van bevoegd gezag. In die fase kan er ook preciezer met Maatwerk worden omgegaan. Als MaatwerkNorm(MWN) in deze fase geldt dat per locatie en per onderscheiden dagdeel (dag, avond en nacht) het heersende L95 niveau de maximale geluidbelasting is die windturbines mogen veroorzaken. Geluidsarme gebieden krijgen dus een lagere MWN dan gebieden met meer geluid. Zo krijg je afstanden en normen die passen bij de gekozen turbine en het gebied. Je stimuleert ook dat initiatiefnemers kiezen voor geluidsarme turbines die tegenwoordig ruim voor handen zijn omdat ze een geluidsprestatie moeten leveren. Een minder geluidsarme turbine moet lager zijn of worden terug geregeld. Een geluidsarmere turbine kan hoger zijn of hoeft niet of minder te worden terug geregeld.

Omwonenden hebben op deze manier rechtszekerheid dat er Maatwerk moet worden toegepast. De lokale omstandigheden bepalen de toegestane geluidbelasting en ondernemers worden gestimuleerd om geluidsarme windturbines te kiezen. De norm zorgt ervoor dat er geen nieuwe (ernstige) overlast kan ontstaan.

Amendement op voorstel GS van 2 december:

" windturbines worden uitsluitend geplaatst in gebieden waar het heersende achtergrondgeluidniveau in de nacht (L95 night) hoger is dan 40dBA."

" In de omgevingsvergunning van een of meerdere windturbine('s) wordt voor de onderscheiden dagdelen (dag, avond en nacht) het feitelijk heersende achtergrond geluidsniveau L95 als maximale geluidbelasting toegestaan."